

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 452/2014-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 30. júla 2014 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť J. K., zastúpeného advokátkou JUDr. Ivetou Rajtákovou, Štúrova 20, Košice, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Vranov nad Topľou v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 74/2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. K. o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. mája 2014 doručená sťažnosť J. K. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti

v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Vranov nad Topľou (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 74/2011 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že predmetom namietaného konania je rozhodovanie o žalobe sťažovateľa proti Slovenskej republike, zastúpenej Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky, o náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom, ktorú sťažovateľ podal 30. marca 2011. Okresný súd o nej rozhodol rozsudkom z 11. novembra 2011 tak, že žalobu zamietol a sťažovateľovi uložil povinnosť nahradiť žalovanému trovy konania. Sťažovateľ podal proti rozsudku odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) uznesením sp. zn. 8 Co 55/2012 z 25. februára 2013 tak, že napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil okresnému súdu, ktorému spis odoslal 25. marca 2013. Sťažovateľ namieta, že mu okresný súd dosiaľ nedoručil rozhodnutie krajského súdu o jeho odvolaní a v jeho veci nekoná. Sťažovateľ namieta, že týmto postupom okresný súd porušil jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov.

Sťažovateľ uvádza, že nevyužil možnosť podať sťažnosť predsedovi okresného súdu, pretože tento právny prostriedok nepovažuje za účinný na odstránenie namietaného stavu. Svoj názor opiera o rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo veci Ištván a Ištvánová proti Slovenskej republike.

Na základe uvedeného navrhuje, aby ústavný súd prijal jeho sťažnosť na ďalšie konanie a nálezom takto rozhodol:

„Právo sťažovateľa

- *na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zakotvené v článku 48 ods. 2 ústavy Slovenskej republiky*
- *právo na prejednanie veci v primeranej lehote zakotvené v čl. 6 ods. 1 prvá veta Dohovoru,*

bolo postupom Okresného súdu Vranov nad Topľou vo veci sp. zn. 4C/74/2011 porušené.

Ústavný súd Slovenskej republiky prikazuje, aby Okresný súd Vranov nad Topľou konal vo veci vedenej pod sp. zn. 4C/74/2011 bez prieťahov.

Ústavný súd Slovenskej republiky zakazuje Okresnému súdu Vranov nad Topľou pokračovať v porušovaní namietaných práv sťažovateľa.

Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi finančné zadosťučinenie vo výške 2.800 eur.

Odporca je povinný nahradiť sťažovateľovi všetky trovy tohto konania.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb a právnických osôb je založená na princípe subsidiarity. Zmysel a účel tohto princípu je založený na tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (m. m. III. ÚS 149/04).

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

V súvislosti s už uvedeným ústavný súd poukazuje na to, že vyčerpanie opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je oprávnený podľa osobitných predpisov, je jedným z atribútov prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom.

Účinným právnym prostriedkom nápravy v súvislosti s námietkou zbytočných prietáhov v napadnutom konaní je podľa doterajšej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 153/03, IV. ÚS 278/04) aj sťažnosť adresovaná predsedovi okresného súdu podľa § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“).

Zákon o súdoch v § 64 ods. 1 ustanovuje, že „Účelom vybavovania sťažnosti je zistiť, či v danej veci boli spôsobené prietahy v konaní...“. V zmysle prvej vety druhého odseku citovaného zákonného ustanovenia „Orgán, ktorý vybavuje sťažnosť, je povinný

na účel zistenia stavu veci prešetriť všetky skutočnosti.“. Podľa § 64 ods. 3 zákona o súdoch „Ak orgán poverený vybavovaním sťažnosti zistí, že sťažnosť je dôvodná, prijme a zabezpečí vykonanie opatrení na odstránenie nedostatkov, ak je to potrebné, vyvodí za vzniknuté nedostatky voči zodpovedným osobám dôsledky.“.

Ústavný súd vo svojej judikatúre opakovane uvádza (m. m. I. ÚS 21/99, IV. ÚS 153/03, I. ÚS 33/05), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prietahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil dovtedajší protiprávny stav zapríčinený neprerokovaním veci bez zbytočných prietahov. Ústavný súd preto o sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, prípadne práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, v zásade koná iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že využil označený právny prostriedok, ktorý mal k dispozícii podľa zákona o súdoch, alebo ak preukáže, že túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ nepodal sťažnosť na prietahy v namietanom konaní predsedovi okresného súdu, pretože s odvolaním sa na rozsudok ESLP vo veci Ištván a Ištvánová proti Slovenskej republike ju nepovažuje za podmienku prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

Ústavný súd konštatuje, že tento argument nemôže akceptovať, pretože uvedené rozhodnutie ESLP sa týkalo konania, ktorého dĺžka bola takmer 6 a pol roka, a rozdielny bol aj charakter namietanej nečinnosti všeobecného súdu.

Ústavný súd vo svojej stabilizovanej judikatúre (napr. IV. ÚS 26/2012, IV. ÚS 93/2012) na požiadavke využitia prostriedkov nápravy v zmysle § 62 a nasl. zákona o súdoch na orgáne štátnej správy dotknutého súdu v zásade už netrvá v prípadoch, keď dĺžka namietaného konania v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu bola už *prima facie* zjavne neprimeraná, čo však v konkrétnych okolnostiach danej veci nemožno podľa jeho názoru bez ďalšieho konštatovať.

Sťažovateľ namieta zbytočné prietahy primárne nedoručením rozhodnutia krajského súdu o jeho odvolaní. Podľa názoru ústavného súdu niet racionálneho dôvodu pochybovať, že sťažovateľ mohol podaním sťažnosti predsedovi okresného súdu dosiahnuť okamžitú nápravu namietaného stavu konania, t. j. doručenie rozhodnutia krajského súdu. Sťažovateľ pritom vyvinul iniciatívu, aby zistil stav odvolacieho konania, resp. kedy bol spis krajským súdom odoslaný na ďalšie konanie okresnému súdu, čo vyvoláva dojem, že sťažovateľovi primárne nejde o odstránenie namietanej nečinnosti okresného súdu.

Sťažovateľ bol v konaní pred okresným súdom kvalifikovane právne zastúpený, avšak sťažnosť na prietahy podľa § 62 a nasl. zákona o súdoch na orgáne štátnej správy okresného súdu neuplatnil. Vzhľadom na to, že ústavný súd z obsahu sťažnosti nezistil, že by k nesplneniu podmienky prípustnosti sťažnosti podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde došlo zo strany sťažovateľa z dôvodov hodných osobitného zreteľa, sťažnosť odmietol ako neprípustnú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Nad rámec tohto rozhodnutia ústavný súd uvádza, že zistil, že okresný súd vo veci koná, keď určil termín pojednávania na 22. júl 2014, na ktorom bol vyhlásený rozsudok, a toho času sa vyhotovuje jeho písomné rozhodnutie, a že ani z prehľadu konania, ktoré uviedol sťažovateľ v sťažnosti, nevyplývajú také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali prijatie sťažnosti na ďalšie konanie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. júla 2014